

ВИКТОР ПЕЉЕВИН

S.N.U.F.F.

BOOKA.

Књига **034**

Едиција **Источно од раја**

ВИКТОР ПЕЉЕВИН
S.N.U.F.F.

Наслов оригинала
ВИКТОР ПЕЛЕВИН
S.N.U.F.F.

© Victor Pelevin's Russian texts copyright 2012
by Victor Pelevin
Translation rights into the Serbian language are
acquired via FTM Agency, Ltd., Russia, 2013

ЗА ИЗДАВАЧА
Иван Бевц
Ника Стругар Бевц

© за српско издање

BOOKA

11000 Београд, Сланачки пут 128
office@booka.in

www.booka.in

ПРЕВОД С РУСКОГ
Наталија Ненезић

ЛЕКТУРА
Агенција Текстоградња

КОРЕКТУРА
Драгана Латинчић

ДИЗАЈН КОРИЦА И ПРЕЛОМ
Иван Бенусси

ШТАМПА
ДМД Штампарија

Београд, 2014.

Публикација је објављена под
покривитељством Програма за подршку
преводима руске књижевности ТРАНСКРИПТ
Фондације Михаила Прохоров.

transcript

Сва права задржана.
Ниједан део ове књиге не може се користити
нити репродуковати у било ком облику без
писмене сагласности издавача.

S.N.U.F.F.

УТОПИЈА

ВИКТОР ПЕЉЕВИН

С РУСКОГ ПРЕВЕЛА
Наталија Ненезић

BOOKA.

jour après jour les amours mortes
n'en finissent pas de mourir¹
Serge Gainsbourg

1 Дан за даном мртви заљубљени не престају да умиру.

Д.1. DAMSEL IN DISTRESS²

ВВ

Постоје занимације које су спас кад душу обузме сета. Смушени ум схвата шта треба да ради и којим редоследом, и на неко време проналази мир. То је, на пример, слагање пасијанса, шишање браде и бркова и тибетански медитативни вез. Овде убрајам и данас готово заборављену уметност писања књига.

Осећам се врло чудно.

Да ми је неко рекао да ћу ја, као последњи сомеле, седети пред манитуом и једну на другу низати коцкице речи избрушене на дорађивачу, ја бих том човеку плунуо у лице. Наравно, у фигуративном смислу. Ја ипак још нисам постао Орк, иако то племе познајем боље него што бих желео. Али ове мале мемоаре уопште нисам писао за људе. То сам урадио за Манитуа, пред кога ћу ускоро стати – наравно, ако он пожели да ме види (може се испоставити да је презаузет, јер ће се, заједно са мном, на тај сусрет упутити читава гомила људи).

Свештеници кажу да у сваком обраћању Јединственом морају детаљно да се изложе све околности конкретног предмета. Зли језици тврде – разлог је у цени за украшавање говора: што је дужи апел, то је скупље да се он прочита у храму. Али кад ми је већ запало да испричам ову историју пред лицем вечности, ја ћу то чинити подробно, објашњавајући чак и оно што ви можете знати и сами. Јер од света на који смо навикли ускоро можда неће остати ништа осим ових скица.

Када сам почињао ове белешке, још нисам знао како ће се завршити читава прича – и догађаји су највећим делом описани онако

како сам их доживљавао и схватао у тренутку кад су се одвијали. Зато се у својој причи често пребацујем на садашње време. То се све могло исправити при лектури, али чини ми се да овако мој извештај изгледа аутентичније – као да се моја прича вољом судбине нашла снимљена на храмски целулоид. Нека онда све остане овако како јесте.

Дејствујућа лица овог приповедања биће млади Орк Грим и његова пријатељица Хлоја. Стицајем околности, ја сам их дуго посматрао из ваздуха, и практично сви њихови наведени дијалози били су снимљени преко даљинских диктафона моје „Хенелоре“. Зато имам могућност да испричам ову причу онако како ју је видео Грим – што мој задатак чини много занимљивијим, а никако не шкоди истинитости мог приповедања.

Мој покушај да видим свет очима младог Орка некеме се може учинити неуубедљивим – нарочито у оном делу где описујем његова осећања и мисли. Слажем се, тежња цивилизованог човека да зарони у тамна стања оркске душе делују сумњиво и лажно. Али ја не покушавам да насликам унутрашњи портрет Орка у његовој целовитости.

Древни песник је рекао да је свако приповедање налик на тканину, развучену преко оштрица тачних погледа. И ако су моји погледи у душу Орка тачни – а тачни су – то није моја заслуга. Није то чак заслуга ни наших комеља, који су век за веком стварали такозвану оркску културу, како би њен духовни хоризонт учинили апсолутно прозачним за одговарајући надзор и контролу.

Све је много једноставније. Ствар је у томе што сам ја обавио знатан део посла на овим белешкама у време док је Грим вољом судбине био мој сусед, и могао сам да га питам било шта што ме интересује. И ако пишем „Грим је помислио...“, или „Грим је одлучио...“, нису то моја домишљања, већ незнатно редигован транскрипт његове сопствене приче.

Наравно, тежак је то задатак – покушај да се свет који познајемо од малих ногу види очима Орка, и да се покаже како млади дивљак који нема никакву представу о историји и устројству

васељене постепено ураста у цивилизацију, привикавајући се на њена „чуда“ и културу (са задовољством бих и другу реч ставио под наводнике). Али још је компликованији покушај да туђим очима погледаш самог себе – а ја ћу морати да будем јунак ових мемоара два пута, и као приповедач, и као дејствујуће лице.

Али централно место у мом тужном приповедању о љубави и освети не припада ни мени ни Орцима, већ оној чијег имена још не могу да се сетим без суза. Можда ћу кроз десетак-двадесет страница скупити довољно снаге.

Неколико речи о мени. Зовем се Демијан-Ландуф Дамилола Карпов. Немам више манитуа о генеалогии имена, и знам само да је део ових речи близак црквеноенглеском, део горњоруском, а део вуче корене из заборављених старих језика, којима у савременом Сибиру више нико не говори. Моји ме пријатељи зову просто Дамилола.

Ако говоримо о мојој културној и верско-политичкој самоидентификацији (то је, наравно, прилично условна ствар – али ви морате знати чији глас допире до вас кроз векове), ја сам пост-антихришћански лаик-егзистенцијалиста, либеративни конзервал, заљубљени слуга Манитуа и просто слободан неангажовани човек, навикнут да о свему на свету мисли својом сопственом главом.

Ако говоримо о мом послу, ја сам – творац стварности.

Уопште нисам лудак који је умислио да је божанство једнако Манитуу. Напротив, трезвено оцењујем свој посао за који ме тако мало плаћају.

Свака стварност представља збир информационих технологија. То се подједнако односи на звезду, коју мозак препознаје у импулсима очног нерва, и на оркску револуцију о којој говоре вести. Дејство вируса који су се сместили дуж нервног тракта такође припада информационим технологијама. Дакле, ја сам

истовремено и око, и нерв и вирус. А још сам и средство за слање ока до циља, и (прелазим на нежни шапат) два брзометна топа са сваке стране.

Мој посао се званично зове „оператер *live newsa*“. Црквено-енглеско „live“ би овде било поштеније заменити са „dead“ – ако ствари назовемо правим именом.

Шта да се ради, свака епоха смишља своје еуфемизме. Некада су собу среће називали нужником, затим клозетом, затим ве-цеом, тоалетом, купатилом, и још некако – и свака од тих речи је постепено упијала мирисе вршења нужде и захтевала замену. Тако је и с принудним одузимањем живота – ма како да се назове, суштина онога што се дешава захтева често мењање ознака и етикета.

Са захвалношћу користим речи „оператер“ и „видео-уметник“, али у дубини душе, наравно, добро знам чиме се конкретно бавим. Сви ми у дубини душе то одлично схватамо – јер управо тамо, у предвечерњој тами, где настаје светлост нашег разума, живи Маниту, а он види суштину кроз дроњке било којих речи.

Моја професија има два аспекта, један од другог неодвојива.

Ја сам видео-уметник. Мој персонални виртостудио зове се „DK v-arts & all“ – сви озбиљни професионалци знају његов мали неупадљиви логотип који се види у доњем десном углу кадра при јаком увећању.

А још сам и борбени пилот CINEWS INCa – корпорације која снима вести и снафове.

То је структура потпуно независна од државе, што Орци поприлично тешко могу да схвате. Орци подозревају да их ми лажемо. Њима се чини да било које друштво може бити устројено само по истој схеми као и њихово, али циничније и подлије. Па, зато они и јесу Орци.

Држава је код нас просто установа која крпи пукотине за рачун пореских обвезника. Презиратора не пљују само они које то мрзи да раде, и сваке године је све теже наћи оне који желе да буду изабрани на ту дужност – данас државне функционере морамо чак да скривамо.

А све њих за врат стеже Манитуова Резерва, чији припадници баш не воле да се о њима дуго говори, и чак су смислили специјални закон о *hate speech*³ Ту спада, ако се боље размисли, практично било какво њихово помињање. Зато CINEWS критикује државу, али тешко да ће да се качи с Резервом. Или с Домом Манитуа, који по закону не контролише нико осим истине (тако да не вреди посебно интензивно трагати за њом – може погрешно да се схвати).

Ја нисам лош уметник, али таквих има подоста.

А пилот сам најбољи, и у компанији то сви знају. Управо су мени увек поверавали најсложеније и најделикатније задатке. И ниједном нисам изневерио ни CINEWS INC ни Дом Манитуа.

У животу истински волим само две ствари – своју камеру и своју суру.

Овога пута говорићу о камери.

Моја камера је *hennelore-25*, с потпуном оптичком камуфлажом, која је у мом личном власништву, што ми омогућава да закључујем уговоре под много повољнијим условима него што то могу да раде господа која немају машине.

Негде сам читао да је „Хенелора“ – позивно име старог Јошке Рудела из партије „Зелених СС“, који је за подвиге на афричком фронту добио „Црвени крст с круницама и конопљаним листовима“. Али можда грешим, јер ме историјски аспект врло мало интересује. Лично мени такав назив личи на име умиљатог и паметног морског прасета.

Споља гледано то је уређај у облику рибе с оптиком на носу и неколико управљача-стабилизатора постављених у различитим равнима. Неки у „Хенелори“ налазе сличност с аеродинамичним тркачким мотоциклима старих времена. Због камуфлажних манитуа који покривају њену површину, она има мат црну боју. Ако се постави вертикално, ја сам две главе нижи.

„Хенелора“ је у стању да се креће кроз ваздух невероватно спретно. Она може дуго да кружи око циља, бирајући најбољи

3 Говор мржње.

угао за напад или снимање. Ради то тихо, тако да је могуће чути је тек када се сасвим приближи. А када је камуфлажа укључена, практично је немогуће видети је. Њени микрофони могу да разликују и сниме разговор иза затворених врата, хипероптика омогућава да се кроз зид виде силуете људи. Идеална је за праћење, напад у ниском лету, и наравно – за снимање.

„Хенелора“ није најновије што постоји на тржишту. Многи сматрају да је „Sky Pravda“ надмашује по већини параметара, посебно у области инфрацрвеног порноснимања. „Правда“ има много бољу оптичку камуфлажу – систем „split time“ на силицијумским таласоводима. Апсолутно ју је немогуће открити. А моја „Хенелора“ користи традиционалне метаматеријале, и ја не би требало да се приближавам живој мети превише близу. А и ако се приближим, најбоље би било да ми сунце остане за леђима.

Али, прво, моја „Хенелора“ је много боље опремљена. Друго, тјунинг обесмишљава било какво поређење са серијским моделима. Треће, ја сам срастао с њом као са сопственим телом, и било би ми врло тешко да се пребацим на нову камеру.

Када кажем „борбени пилот“, то не значи да ја сам летим небом, са својим дебелим стомаком, као наши длакави преци у својим керозинским гондолама. Као и сви напредни професионалци нашег века, ја радим од куће.

Седим поред контролног манитуа, ногу савијених у коленима и ослоњен грудима и стомаком на хрпу меких јастука – у сличној пози вози се на брзим мотоциклима. Пода мном је право-правцато оркско кнежевско седло из старих времена, купљено за огромне паре код антиквара. Оно је поцрнело од времена, с једва видљивим драгоценим везом, и прилично је тврдо, што је код седећег и полулежећег рада добро за спречавање настанка простатитиса и хемороида.

На мом носу су лаке наочаре са стереоскопским манитуом, у којима видим простор који окружава „Хенелору“ као кад бих вртео главом на коју је причвршћена камера. Изнад контролног манитуа виси гравира старог уметника „Четири јахача Апокалипсе“.

Једног је на моју молбу обрисао познаник-семеље, како би моје радно место постало нека врста продужетка метафоре. То понекад инспирише.

Пилотирање је компликована уметност, налик на јахање; у мојим рукама су савијене ручице, а под стопалима – оркске сребрне узенгије, купљене са седлом и прикључене на контролни маниту. Сложеним, готово плесним покретима ногу ја управљам „Хенелором“. Тастери на ручицама задужени су за борбене и сниматељске системе камере; њих има веома много, али их моји прсти знају напамет. Када моја камера лети, мени се чини да летим и сам, коригујући свој положај у простору најлакшим могућим покретима ногу и руку. Али не осећам оптерећење. Када оно постане опасно за систем камере, стварност у мојим очима постаје црвена, и то је све.

Занимљиво је да неискуснији пилот много мање ризикује да разбије камеру, јер се активира уграђена „заштита од будале“. Али ја морам да искључим тај систем због неких посебно деликатних маневара, као и због могућности да се спуштам готово до саме земље. Ако се камера слупа, ја ћу остати жив. Али то ће ме коштати толико манитуа, да би, искрено речено, било боље да умрем. Зато ја заиста и сам летим, и та илузија за мене представља праву истинску стварност.

Већ сам говорио да извршавам најсложеније и најделикатније задатке корпорације. На пример, отпочињање још једног рата с Орцима.

О њима, наравно, треба испричати на самом почетку, иначе неће бити јасно откуда та реч.

Зашто се тако зову? Не ради се о томе да се ми према њима односимо с презиrom и сматрамо их расно инфериорним – таквих предрасуда у нашем друштву нема. Они су људи, као и ми. У сваком случају, физички. Подударност с древном речју „Орк“ овде је случајна – иако, приметићу у пò гласа, случајности не постоје.

Овде је реч о њиховом званичном језику, који се назива „горњо-средњосибирски“.

Постоји једна наука – „лингвистичка археологија“, мало сам се заинтересовао за њу када сам проучавао оркске пословице и изреке. Због тога до данас памтим гомилу свакојаких интересантних чињеница.

Пре распада Америке и Кине уопште није постојао никакав горњо-средњосибирски језик као такав. Њега су изумели приликом шпијунирања наркодржаве Ацтлан – када је постало јасно да кинеска еко-царства, која су се једна с другима борила иза Великог Зида, неће да се мешају у оно што се дешава, ако ацтлански духови одлуче да грицну Сибирску Републику. Ацтлан је кренуо традиционалним путем – одлучио је да поцепа Сибир на неколико бантустана, натеравши сваки да говори сопственим наречјем.

То су била времена свеопштег пада и деградације, зато су горњо-средњосибирски смишљали надувани тезгароши-мигранти с обала Црног мора, који су плату, како је то било општеприхваћено у Ацтлану, примали у роби. Они су исповедали култ Другог Месије и у знак сећања на њега правили горњо-средњосибирски на бази украјинског и јидишизама – али су му из неког разлога (можда под дејством опијата) прилепили врло сложену граматику, непостојани тврди знак и седам прошлих времена. А када су смишљали фонетски систем, додали су „укање“, очигледно да им ништа друго није пало на памет.

Ето тако то њихово „укање“ траје већ једно триста година, ако не и петсто. Већ одавно нема ни Ацтлана, ни Сибирске Републике, а језик је остао. У свакодневном говору користе горњоруски, а државни језик целе администрације је горњо-средњосибирски. Строго их прати и надгледа сопствено Одељење Културне Експанзије, а и ми помало пратимо. Али заправо и не мора да се прати, јер се читава оркска бирократија храни тим језиком и за њега ће гркљан прегристи.

Оркски бирократа најпре мора десет година да учи тај језик, али зато после тога постаје владар света. Сваки папир мора прво да се преведе на горњо-средњосибирски, затим да се прокњижи, и да се добије горњо-средњосибирско одобрење од руководства

– и тек тада да се преведе натраг подносиоцима молбе. Читава оркска управа и бирои за превођење – а тамо их има више од свињаца – од тога живи и тови се.

У живи језик горњо-средњосибирски готово да није продро. Једини изузетак је – име њихове државе. Они је зову Уркаински Уркаганат, или Уркаина, а себе – Урци (чини се да су им то у брзини преправили од „Укрови“, иако постоје и друге филолошке хипотезе). У свакодневном говору реч „Урк“ није популарна – она асоцира на узвишени патосни стил и сматра се старомодно-биро-кратском. Али управо од ње потиче црквеноенглеско „Orkland“ и „Orks“.

Урци, посебно градски, који сваком ћелијом упијају нашу културу и у свему се угледају на нас, већ много векова називају себе у црквеноенглеском стилу Орцима, као да су претерано „окајући“. За њих је то начин да изразе протест против ауторитарне деспотије и нагласе свој цивилизацијски избор. Нашој филмској индустрији то потпуно одговара. Зато је реч „Орк“ готово у потпуности избацила термин „Урк“, и чак и наши информативни канали почињу да их називају „Урцима“ само онда када се згушњавају области историје, и мени дају команду да узлетим.

Када кажем – „команду да узлетим“, то наравно не значи да ми поверавају први борбени напад. То може да изведе било који почетник. Мени се поверава снимање на храмски целулоид за предратне вести. Сваки човек у информативном бизнису зна колико је то важан посао.

На сваком рату заправо ради огроман број људи, али њихов труд остаје невидљив погледу са стране. Ратови обично почињу када оркске власти сувише сурово (а другачије оне не умеју) гуше сваки нови револуционарни протест. А до новог револуционарног протеста долази, тако већ испада, када је време да се снима нова тура снафа. Отприлике једном годишње. Понекад мало ређе. Многи не схватају на који начин оркске буне почињу баш онда када је то потребно. Ни ја сâм, наравно, то не пратим – али мени је механизам јасан.

У оркским селима и дан-данас завлада религиозни страх међу житељима кад виде микроталасну пећницу. Није им јасно како се то дешава – ватре нема, хамбургер нико не дира, а он постаје све топлији и топлији. То је просто – треба направити електромагнетно поље у којем ће честице хамбургера почети бурно да се крећу. Оркске револуције припремају се исто као и хамбургери, осим што честице гована у оркским лобањама не покреће електромагнетно, већ информативно поље.

Чак им не треба слати ни емисаре. Довољно је да се некаквом глобалном метафором – а наше су све метафоре глобалне – натукне поносном оркском селу да ће им, ако се код њих пробуди слободољубље, људи прискочити у помоћ. Тада ће се слободољубље гарантовано пробудити у том селу, али просто због лаке зараде – јер ће централне власти свакога дана све више плаћати сеоском кмету да се оно што је могуће дуже не пробуди у пуном обиму, но неукротиво успињање ка слободи и срећи неће се више моћи зауставити. Притом ми нећемо потрошити ни манитуа, иако бисмо могли за њих да наштампамо колико хоћемо. Ми ћемо само са занимањем пратити процес. А кад се он разбукта до потребног степена, почећемо да бомбардујемо. Наравно, не село, већ онога ко нам је потребан за снимање.

Ја не видим у томе ништа лоше. Наши информативни канали не лажу. Орцима заиста управљају ретки ниткови, који заслужују бомбардовање у било ком тренутку, и ако њихов режим није зло у најчистијем облику, то је искључиво стога што је веома разблажен дегенеративним маразмом.

Мада, ми и немамо пред киме да се оправдавамо. Осуђивали нас или не – ми смо, нажалост, оно најбоље што постоји на овом свету. И то не сматрамо само ми, већ и сами Орци.

Информативном подршком револуционарног покрета у Оркланду баве се сомелеи из другог одељења, а ја одговарам искључиво за видео-садржај. Што је много важније и с уметничке и с верске тачке гледишта. Посебно на самом почетку рата, када је

већ прошао први талас наслова („свет је упозорио Орке“), а нормалног фидбека још нема.

Последњих неколико ратова у пару са мном радио је Бернар-Анри Монтењ Монтескје – вероватно вам је познато то име. Штавише, Бернар-Анри је био мој сусед (гласине о његовом раскошном стилу живота силно су преувеличане). Ми нисмо постали пријатељи зато што ја нисам одобравао нека његова интересовања, али добро смо се познавали, и у професионалном смислу чинили смо добар и чврст тим. Ја сам био навођени-оператер, а он коментатор-нишанција.

Он сâм је волео да себе назива филозофом. Тако су га представљали и у вестима. Али на платном списку, који се пише на црквеноенглеском, његово радно место називало се једнозначно: „crack discourse-monger first grade“.⁴ То јест, он је заправо такође војно лице. Али ту нема противречности – нисмо деца, знамо да снага савремене филозофије није у силогизмима, већ у авијацијској подршци. Управо зато Орци и плаше своју децу речју „дискурсмонгер“.

Како и доликује правом филозофу, Бернар-Анри је написао неразумљиву књигу на старофранцуском. Она се зове „Les Feuilles Mortes“, што значи „Мртво лишће“ (он сâм је то преводио другачије – „Мртви листови“). Ударни дискурсмонгери се поносе знањем тог језика и корене свог родослова траже међу старофранцуским мислиоцима, смишљајући себи слична имена.

То је, наравно, потпуна травестија и карневал. Ипак, они то схватају врло озбиљно – њихов специјални организациони део зове се „Le Coq d’Esprit“,⁵ и у присуству других људи они стално додају једни другима неразумљиве фразе. Али мени је добро познато да је Бернар-Анри на старофранцуском знао само неколико реченица, и чак је и песме слушао с преводом. Зато

4 Ударни дискурс-хушкач прве класе.

5 „Петго Духа“.

је, заправо, књигу уместо њега написао креативни дорађивач с француским модулом.

Ми знамо како се пишу ти трактати на старофранцуском – узима се неки неразумљиви стари цитат, убади се у маниту, прсти неколико секунди куцкају по менију, и готово – коцкице слова могу се гомилати до плафона. Али друге нишанције ударне авијације не муче се чак ни тиме. Дакле, Бернар-Анри је био савестан професионалац, и да није било његовог мрачног хобија, екрански речник би му посветио много више места.

Многи га и даље сматрају некаквим несребичним витезом духа и истине. Он то није био. Али ја га не осуђујем.

Живот је сувише кратак, и слатких капи меда на нашем путу нема баш тако много. Обичан јавни интелектуалац преферира комфороно лагање по линијима дискурса силе, које почињу и завршавају се негде у горњој полулопти Биг Биза. Понекад он себи дозволи крештави крик слободног духа у безбедној зони – обично на старофранцуском, да случајно неког не закачи. И јасно, раскринкава репресивни оркски режим. И то је све.

Свако друго понашање је економски лоше мотивисано. На црквеноенглеском се то зове „smart free speech“ – уметност којом до савршенства владају сви учесници светске дух-параде.

То није тако једноставно како се може учинити. Није ту довољна позната унутарња пластичност, већ је потребно још и знање како се те линије силе заиста савијају, што Орци никада не разумеју. А линије поред тога имају особину да готово неприметно мењају положај, тако да је посао скоро исто онако стресан и ризичан као и посао берзанског брокера.

Ево, узгред – креативни дорађивач сматра да је реч „smart“, то јест „паметан“ настала од старог знака долара (тако се некад звао маниту) и скраћене форме речи „тржиште“ – „mart“. Може бити. Али познавање smart free speechа само по себи је прилично слабо плаћена вештина, пошто понуда знатно премашује тражњу.

Само немојте мислити да гледам с висине на те момке. Ја у суштини нисам ништа бољи. Као комерцијални визуелни

уметник, ја сам неспорно плашљиви конформиста – и мени свим одговара такво стање ствари. Али зато сам храбар и искусан пилот, то је чињеница. А поред тога још и вешт и ватрен љубавник, иако она ка којој је моја љубав усмерена тешко да може адекватно да је оцени. Али о томе касније.

Дакле, све је почело тако што су Бернар-Анрију и мени дали задатак да за спотове новости снимимо формални видео-повод за рат број 221 – такозвани *casus belly* (екрански речници уверавају да тај црквеноенглески израз потиче од древног идиома „распорити [непријатељу] стомак“). Снимити у ствари значи „организовати“. Бернар-Анри и ја то схватамо без речи, пошто смо започели заједно већ два рата – број 220 и 218. Деветнаести су започели наши креативни конкуренти.

Организовати *casus belly* је тајни задатак, деликатан и врло сложен. Њега поверавају само најбољим стручњацима. То јест нама. Најубедљивијим и најнеспорнијим видео-поводом за рат, о чему се слажу апсолутно сви критичари, коментатори и стручњаци, у данашњој визуелној култури, као и пре много векова, сматра се „*damsel in distress*“. Опет се извињавам због црквеноенглеског, али другачије се не може рећи. Поред тога, допада ми се како звуче те претеће речи, које као да миришу на барут.

Damsel in distress није просто „дама у невољи“, како се тај израз преводи. Рецимо, ако та оркиска дама спава негде у сенику и сања кошмар од којег се презнојава и тресе, неће због тога почети бомбардовање. Ако се оркиска дама уваљала у говна, добила шамарчину од бабе и плаче, седећи у бари, ни од тога нема неке вајде, иако њена жалост може бити потпуно искрена. Не, *damsel in distress* означава, с једне стране, потлачену невиност, а са друге – тешко наоружано зло које се над њом надвило.

Генерисање такве слике у било којој резолуцији је пет минута посла за наше сомеље. Али таквим стварима се CINEWS INC бави само у забавном блоку. Оно што доспева међу прилоге у вестима мора заиста да се деси у физичком смислу и да постане део

Светлости Васељене. „Thou shall keep thy newsreel wholesome“,⁶ рекао је Маниту. Можда он то није ни рекао, али тако су нам пре-
нели.

Управо из религијских разлога спотови за вести се снимају на храмску целулоидну траку. Фотони продиру у фотосензитивну емулзију, коју су припремили свештеници Дома Манитуа по древним рецептима, исто као и пре много стотина година (са страхопоштовањем се репродукује чак и њена ширина).

Трака мора да буде врућа, зато што у Сентенцама постоји фраза „пламти као крв Манитуа“. А зашто је потребно сачувати живи отисак света објашњава се приликом посвећења у Мистерије, али ја сам већ одавно израстао из дечјих панталоница да бих се тога сећао – а и не желим да залазим у богословска питања. Овде је важна друга ствар – филмска камера заузима веома много места у мојој „Хенелори“. Да није те камере и ракета с топовима, остала техника би се могла сместити у футролу димензија фалоимитатора. Али шта да се ради ако тако хоће Маниту.

Када је реч о вестима, ми не можемо да фалсификујемо слике догађаја. Али Маниту се, како тумаче теолози, неће противити ако мало припомогнемо да се ти догађаји десе. Наравно, сасвим мало – и ту границу знају само прави професионалци. Као што смо Бернар-Анри и ја. Ми не фалсификујемо стварност. Али ми можемо да јој урадим, да тако кажем, царски рез, откривајући оно што она у себи носи – на правом месту и у право време.

Неколико дана смо чекали прави тренутак за операцију. Онда је обавештајац из уркаганове свите рекао да се Кидан Дурекс, који је већ себе упрљао крвљу Орка-устаника (ланац телевизијских камера успео је да спречи масовно крвопролиће ракетним ударом, али на савести кагана⁷ остале су колатералне жртве), враћа у Славу (тако се зове оркска престоница) северним путем.

6 Твоје вести нека буду чисте.

7 Каган (кан) – титула царског ранга у монголским и туркијским језицима, означава личност чији статус одговара статусу цара у другим језицима, односно онога који влада каганатом. (Прим. прев.)

Бернар-Анри и ја смо без одлагања полетели на пресретање.

Када кажем „и ја“, то значи да је тамо полетела моја „Хенелора“, наоружана филмом и бомбама. С њом је била моја свест, а тело је остало код куће – само је вртело главом у борбеним наочарима и притискало папучице. А Бернар-Анрија су заиста послали у Оркланд, његов је посао такав. Наравно, то је ризично. Али када је моја „Хенелора“ у близини, онда је ризик мали.

Платформа је спустила Бернар-Анрија на ивицу пута, који километар од Славе – и подигла се у облаке да не би трошила батерију на камуфлажу.

Мисија је почела.

Бернар-Анри ми је наредио да осмотрим околину и нађем одговарајући сиже док се он буде молио. Молио, да... Стари се сатир у ствари пумпао опијатима, као и увек пре борбеног снимања. Али старији сомељеи на то затварају очи, јер Бернар-Анри тако боље изгледа пред камером.

А то је, јасна ствар, најважније од свега у послу екранског дискурсмонгера. Широки гестови и поза, смирен глас, самоуверени манири и спор говор. Никаквог чешкања по глави, ништа руке у џеповима. Ми живимо у визуелном друштву и смисаони садржај екранског брбљања обезбеђује само петнаести део његовог ефекта. Остало је – слика.

Прашкови Бернар-Анрија почињу да делују пуном снагом после једно сат и по, два: управо тада треба да се појави каганова колона. Времена је било, али није га требало губити – требало је хитно тражити сиже.

Узлетео сам.

Околина је била прилично депресивна. Тачније, с једне стране пута била је чак живописна, колико се та реч може применити на Оркланд – ту су биле плантаже конопље и банане, речица и пар смрдљивих оркских села. А с друге стране су почињале најмрачније џунгле Оркланда. Оне нису мрачне саме по себи, већ због онога што је иза њих. После неколико стотина метара стабла постају све ређа, и почиње огромна мочвара, која истовремено служи као гробље.

Орци га зову Мочвара Сећања – тамо цела Слава сахрањује своје умрле. Из висине личи на мрачно сивозелено језеро, у које се уливају жилице танких речица. Готово је потпуно прекривена жутим, сивим и тамним мрљама, које из висине личе на пеге. То су плутајући оркски сандуци, такозвани „спутњници“ – округли чамци са сламеним кровом који се држи на четири палице које штрче увис. Орци верују да у тим судовима њихове душе одлазе у космос код Манитуа. Не знам, не знам.

Орци су специјално засадили шуму дуж мочваре (да, и то постоји – Орк који сади дрво). Учинили су то како би одагна-ли смрдљиву плавоззелену густу течност даље од пута и својих башти. Када каган пролази туда, увек га прати обезбђење, пошто је ту лако направити заседу. А иначе овде нема много људи – Орци се боје својих мртваца. Неко им је утувио у главу да свака њихова генерација неизоставно издаје претходну, и страх од предака постао је код њих нешто попут колективне неурозе. А томе доприносе и дебели крокодили који живе у мочвари – мада они не излазе из воде. Њима су довољни спутњници.

У стара времена овде су се насељавали такозвани мудраци, који су се трудили да нагласе свој загробни статус свакодневном близином смрти. А градски Орци долазили су код њих да им ови гатају по књизи „Дао Песдин“ – веровали су да се тако може поставити питање самом Манитуу (не шалим се, Орци заиста имају такву књигу, иако су је, највероватније, написали наши сомелеи). Али за време орског императора Просра Ликвида укинули су слободне мудраце, а сви врачевани били су потчињени генералном штабу. Од тада у гробљанску шуму иде само омладина – парови који немају где другде да се осаме. Наравно, и они се плаше мртваца и крокодила, али љубав је јача од смрти. Да сам ја филозоф као Бернар-Анри, сигурно бих на старофранцуском опевао тајни празник живота који цвета у овим мртвим честарима.

Могао сам да потражим одговарајући лик поред села, где лутају младе оркске девојке које напасају стоку. А могао сам да полетим дуж пута изнад краја џунгле. Изабрао сам ово друго, и буквално

пет минута након узлетања наишао на оно што ми је било потребно.

Дуж ивице пута ишао је пар Орка. Били су то момчић и девојка, вршњаци од једно шеснаест година, или мало више. Ја с таквом сигурношћу наводим цифру зато што је код Орка то consent age, и да је неко од њих млађи, тешко би се осмелили да се појаве заједно. Оркске власти с тупом ревношћу подражавају наш механизам сексуалних репресија – они би позајмили и наш узраст сагласности, када би им то дозволили наши саветници. Очигледно мисле да је управо то пут који води у технотроно друштво. Али, за њих у сваком случају другог нема.

Пар је носио пецаљке. Све је одмах постало јасно – „пецање“ младим Орцима замењује задњи ред биоскопске сале.

Максимално сам зумирао и неко време посматрао њихова лица. Младић је био обичан оркски дечак – симпатичан и плавокос. Они су сви такви, док не почну да пију и да се боду гудрином. А damsel је била идеална.

У кадру је деловала просто фантастично. Прво, није изгледала као дете, и то је било добро, зато што су малолетнице приказиване пре два последња рата, и гледаоци су се уморили од њих. Друго, била је веома лепа – наравно, за једну биолошку жену. Био сам сигуран да ће Бернар-Анри одмах пожелети да заштити такву прасицу од неке напасти.

Погледао сам на маниту. Каган је још био далеко, и имао сам времена. Али тешко да би имало смисла тражити други материјал. Кратко сам известио Бернар-Анрија о ономе што сам нашао, пребацио девојчину њушкицу на његов маниту, и он се одмах залепио за њу, схватио сам то по дисању. Тада сам укључио потпуно маскирање, опрезно сустигао пар, пришао им иза леђа и полетео за њима, прислушкујући њихово брбљање.

Скренули су у шуму и ускоро нашли пољану на обали једне од речица које се уливају у мочвару. Где су одмах почели да... пецају. Момак је очигледно био спортски риболовац, и терао је од

себе све друге мисли. Девојка је ускоро почела приметно да се досађује, као и ја, а он је и даље пецао и пецао. И риба је гризла.

Када је до појављивања колоне остало пола сата, код њих је почело да се одвија нешто интересантније. Али мени је, нажалост, већ било време да се умешам.